

akademický rok 2017/2018

Diplomová práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: BcA. Petr Jambor

Název práce: Technický obraz

Slovní hodnocení:

Petr Jambor pracuje samostatně a svojí autorský program rozvíjí systematicky na úrovni profesionálního umělce. Je schopný myslet komplexně a analyticky, má velký zmysel pre štruktúru, koncepčnost a detail, čo sa prejavuje ako v prístupe k ateliérovej práci, tak v schopnosti slovně artikulovat a teoreticky reflektovat svoje ciele a postoje. Jeho predstava o podobe diplomovej práce mala vďaka predĺženej dobe štúdia možnosť dozrieť a kryštalizovať, čo sa pozitívne prejavilo na stabilite a vnútornej koherentnosti podoby finálneho návrhu inštalácie.

Tak, ako v svojich predchádzajúcich prácach, i v diplomovej práci sa Jambor venuje reflexii vizuálnych médií (konkrétne tlačenej ofesty) a ako to už býva zvykom i so sebareferenčným názvom „Technický obraz“. Inštalácia (v dobe písania posudku ešte nehotová) má pozostávať z formálnej dekonštrukcie myšleného obrazového bodu vytlačeného v tlačiarňom móde CMYK, ktorý autor materializuje prostredníctvom kvadratického rozloženia do šesťnástich sklenených, 235 cm vysokých „stél“. Na ne chce tlačiarenským valčekom navaľkať farebné filmy tak, aby každému kanálu prislúchali práve štyri „stély“. Vytvorí tak štyri sady CMYKových farebných filtrov, ktoré rozostaví do jednej z 54 možných kombinácií.

Stratégiu, ktorú použil na vytvorenie svojej diplomovej práce, Petr Jambor označuje za „hypermediáciu tlačových bodov“. Výraz „hypermediácia“ pochádza z roku 1999 od Jaya D. Boltera a Richarda Grusina, podľa ktorých všetky digitálne i analógové médiá oscilujú medzi tendenciou k neviditeľnosti (imediáciou) alebo k zvýrazneniu (hypermediáciou). Imediácia je v tomto zmysle tendencia médium čo najviac upozadiť a „zneviditeľniť“ tak, aby ho divák nevnímal a aby sa sústredil len na vnútorné zdelenie. Hypermediácia je opačného charakteru, „zautetičňuje“ skúsenosť a implicitne prináša i mediálne zmeny a posuny, ktoré sú tým výraznejšie, čím je výraznejší posun k autenticite.¹ Tematizovaným a zdôrazneným médiom v prípade tejto diplomovej práce ofetová farba – zástupca „tlačového bodu“, teda základnej jednotky, z ktorej sú vyskladané fiktívne plochy technického obrazu. Táto inšpirácia nepochybne pochádza z teórie Viléma Flussera, na ktorého sa Jambor v textovom doprovode k diplomovej práci viackrát odkazuje.

Citeľná snaha o prepojenie teoretickej a praktickej roviny diela posúva inštaláciu, ktorá na prvý pohľad odkazuje k postminimalistickému objektu, smerom k experimentu umelckého výskumu. Predkladanou, v určitom zmysle imerzívnu, inštaláciou autor overuje funkčnosť zvoleného (ako ho sám nazýva) „labilného modelu vizuálnej reprezentácie“, ktorý je vo svojej konštalácii jedinečný a zároveň však len jedným z mnohých možných. Napriek proklamovanej tematizácii farby je fyzicky nosným médiom práce, doslova transparentné a v určitom zmysle možno i upozadené sklo. Z pozície oponenta si dovoľím dve kritické špekulácie nadväzujúcich na formánu stránku diela:

---

¹ Jay David BOLTER – Richard GRUSIN, „Imediace, hypermediace, remediace“, in: Tomáš DVOŘÁK (ed.), *Kapitoly z dějin a teorie médií*, Praha: VVP AVU 2010, s. 69-93. alebo Jay David BOLTER – Richard GRUSIN, *Remediation: Understanding New Media*, Cambridge, MA: MIT Press 2000, 295 s.

1. Na sklenený pás je na mieru vyrobeným grafickým valcom naval'kaný film ofestovej farby, ktorý sa na transparentom podklade správa opačne, než na papieri a referuje skôr k digitálnym médiám, ktoré nie sú na ústupe ako tie tlačené a mimochodom ovádajú myslený premnožený „trh“ s obrazmi. Je teda otázne, či interpretačná ambivalencia, ktorá z tohto prevrátenia funkcie plynie, slúži k podpore zámeru alebo (zavádzajúcemu?) zatraktívneniu formálnej stránky inštalácie.
2. Práca naoko odkazuje k minimalizmu. Odkazuje k nemu ale naozaj? Diplomová práca Petra Jambora neberie médium „lahkovážne“ a za jeden z jej cieľov sa dá, v rozpore s autorovým zámerom, považovať posun už vybudovaného minimalistického tvaroslovia. Ak vynecháme Greebergovskú podmienku plošnosti, približuje sa Jamborovo narábanie s materiálovým médium skôr k inklinácii k modernizmu. Preferencia vizuálnej efektnosti, nadľudská mierka a (Petrovi vlastná a tým i predpokladaná) precíznosť spracovania možno paradoxne glorifikujú to, čo chcú kritizovať a je diskutabilné, či podporujú alebo vyvracajú zámer kritického uchopenia situácie, v ktorej je technický obraz symbolom nadprodukcie spôsobenej technickou reprodukovateľnosťou.

Spočítané a podčiarknuté, rozsah práce, úroveň technického spracovania, ako i potenciál diela podať príspevok do súčasného umleckého diskurzu hodnotím, za predpokladu zdarného dokončenia technicky veľmi náročnej (a do istej miery nepredvídateľnej) inštalácie, ako kvalitný, osobitý a vydarený.

Otázky k rozprave:

1. Inštalácia ponúka len jeden z 54 možných variantov diela, aký kľúč ste použil pre jeho výber a prečo?
2. Ako sa vaša inštalácia vymedzuje voči módu RGB (ktorý je by bol naoko príhodnejší pre farebné filtre)?
3. Na rozdiel od vašich prác odkazujúcim k ofsetu vytvorených na papieri, ktoré zostávajú v interpretačnom rámci tlačeného technického obrazu, odkazuje diplomová práca k estetike minimalizmu. Vymedzuje sa vaša práca voči minimalizmu? Prečo a čím?
4. Aké opatrenia ste učinil, aby táto (asi najjednoduchšia) interpretačná línia neupozadila kritiku technického obrazu?

Závěrečné hodnocení: Prácu doporučujem k obhajobe.

Návrh klasifikace: A

Posudek vypracoval(a): MgA. Katarína Hládeková

Datum: 6. 5. 2018

Podpis: